

BOSNA I HERCEGOVINA
Državna regulatorna/regulativna
agencija za radijacijsku i
nuklearnu sigurnost

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Државна регулаторна
агенција за радијациону и
нуклеарну безбједност

State Regulatory Agency for Radiation and Nuclear Safety

IZVJEŠTAJ O RADU
DRŽAVNE REGULATORNE AGENCIJE ZA
RADIJACIJSKU I NUKLEARNU SIGURNOST
ZA 2009. GODINU

NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI I STANJE U OBLASTI

Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost (u daljem tekstu Agencija) uspostavljena je Zakonom o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj: 88/07), kao samostalna upravna organizacija.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 51. sjednici održanoj 3.6.2008. godine donijelo je Odluku o imenovanju Mehidina Sirbubala za vršioca dužnosti direktora Agencije, čime je Agencija formalno pravno počela sa radom.

Na prijedlog V.D. direktora Agencije Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je potvrdilo Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Državne regulatorne agencije za radijacijsku i nuklearnu sigurnost (broj: 38/09 od 16.02.2009. godine), nakon čega je Agencija za državnu službu BiH objavila konkurs za popunu rukovodećih radnih mjesta za pozicije direktora i dva zamjenika direktora Agencije.

Nakon provedenog postupka za izbor direktora i dva zamjenika direktora Agencije, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 93. sjednici održanoj 2.7.2009.godine, imenovalo je Jovicu Bošnjaka za zamjenika direktora Agencije i zaključkom ga ovlastilo da rukovodi Agencijom, pošto nije bilo uspješnih kandidata za pozicije direktora i drugog zamjenika direktora.

Zamjenik direktora je kao član delegacije BiH prisustvovao redovnoj godišnjoj Generalnoj skupštini Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) u Beču u periodu od 14-18. 09.2009. godine.

Vijeće ministara BiH na 99. sjednici, održanoj 24.09.2009. godine usvojilo je Informaciju Agencije o procjeni situacije u kalibracionoj laboratoriji u Remontnom zavodu Travnik i ovlastio Agenciju da uz pomoć Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) izvrši transport i skladištenje radioaktivnih izvora iz Remontnog zavoda. Vijeće ministara BiH je zaključkom ovlastilo Agenciju da preduzme mjere i radnje u cilju trajnog rješavanja pitanja skladištenja radioaktivnih izvora u Bosni i Hercegovini. Povodom ovog zaključka Vijeća ministara Agencija je preduzela mjere i radnje iz svoje nadležnosti i organizovala sastanak sa predstavnicima Ministarstva sigurnosti BiH, Federalnog MUP-a i Zavoda za javno zdravstvoFBiH, na kome su usaglašene aktivnosti ovih institucija sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA).

Zamjenik direktora je ispred Agencije potpisao Memorandum o razumijevanju između snaga Evropske unije (EUFOR) i institucija Bosne i Hercegovine u vezi sa primopredajom kontrole nad kretanjem oružja i vojne opreme. Nadležnost Agencije se odnosi na kontrolu radioaktivnih i nuklearnih materijala. Memorandum je potpisan 19.11.2009. godine.

Članom 27. stav 2. Zakona o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti predviđeno je da Vijeće ministara BiH i Vlade entiteta riješe pitanje opreme, inventara, sredstava za rad, arhive i dokumentacije, službenih prostorija i zaposlenih u regulatornim tijelima entiteta i inspektoratima. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 102. sjednici održanoj 22.10.2009. godine, prihvatio je Sporazum o preuzimanju opreme, arhive, dokumentacije i zaposlenih entitetskih regulatornih tijela za zaštitu od zračenja i Inspektorata u Državnu regulatornu agenciju za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH, čiji je Nacrt izradila ova Agencija i predložila njegovo prihvatanje. Sporazum je također prihvaćen od strane Vlade Republike Srpske na sjednici održanoj 03. septembra 2009. godine, te Vlade Federacije BiH na sjednici održanoj 25.09.2009. godine. Ovim Sporazumom preuzeto je 6 (šest) zaposlenih iz regulatornih tijela entiteta.

Nakon provedenog ponovljenog postupka za izbor direktora i drugog zamjenika direktora Agencija, Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovina je imenovala g. Enesa Čengića za direktora Agencije i odredila je 1.1.2010. godine kao datum preuzimanja dužnosti.

Ukupan broj zaposlenih u Agenciji do kraja 2009. godine je iznosio 9 (devet).

Pored sjedišta Agencije u Sarajevu, preuzimanjem zaposlenih iz entitetskih regulatornih tijela za zaštitu od zračenja, uspješno je osnovan i Regionalni ured u Banjoj Luci.

U protekloj godini Agencija je izdala 256 rješenja za uvoz/transport/nabavku radioaktivnih izvora koji se koriste u medicini i industriji.

ZAKONODAVNE AKTIVNOSTI

U članu 27. stav 3. Zakona o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti je određeno da propisi entiteta iz oblasti radijacijske sigurnosti prestaju važiti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona (novembar 2007. godine). Novi propisi nisu objavljeni, a postojeći entitetski su prestali da važe, te je Vijeće ministara donijelo odluku (52. sjednica održana 12.06.2008. godine) da se primjenjuju podzakonski akti preuzeti iz SFRJ (doneseni 1986. godine).

S obzirom da je prošlo više od 20 godina od objavljivanje propisa u SFRJ neophodno je bilo hitno donošenje novih, koji su u skladu sa važećim međunarodnim standardima i Direktivama Evropske unije kojima je uređena oblast radijacijske i nuklearne sigurnosti. Međunarodna agencija za atomsku energiju nam je izašla u susret i imali smo na raspolaganju njihovog eksperta u periodu 9-20. novembra 2009. godine uz čiju smo pomoć pripremili nacrt „Pravilnika o notifikaciji i autorizaciji djelatnosti sa izvorima jonizirajućih zračenja“. Nakon toga smo vlastitim snagama pripremili nacрте „Pravilnika o inspeksijskom nadzoru“, „Pravilnika o autorizaciji tehničkih servisa“, „Pravilnik o zdravstvenom nadzoru lica profesionalno izloženih jonizirajućem zračenju“, „Pravilnik o fizičkoj sigurnosti radioaktivnih izvora“, „Pravilnik o primjeni izvora jonizirajućih zračenja u medicini“, „Pravilnik o kontroli radioaktivnih izvora visoke aktivnosti i izvora koji nisu pod regulatornom kontrolom“, „Pravilnik o fundamentalnim principima bezbjednosti“, „Pravilnik o osnovnim standardima sigurnosti za zaštitu zdravlja radnika i stanovništva od jonizujućeg zračenja“.

Planiramo da pripremljeni Pravilnici budu doneseni od strane direktora Agencije koji je u skladu sa Zakonom o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u BiH ovlašten za njihovo donošenje i objavljeni u Službenom glasniku BiH u toku februara 2010. godine, čime bi se stvorili uvjeti za uspostavljanje regulatornog programa za kontrolu izvora jonizirajućih zračenja u drugom kvartalu 2010. godine.

Zamjenik direktora Agencije je po stupanju na dužnost donio nužne interne procedure za poslovanje Agencije u 2009. godini.

ZAKLJUČIVANJE MEĐUNARODNIH UGOVORA

Tokom 2009. godine Agencija je Ministarstvu civilnih poslova BiH i Ministarstvu vanjskih poslova BiH pružila svu neophodnu stručnu podršku u provođenju procedure za zaključivanje sljedećih međunarodnih konvencija i ugovora u skladu sa Zakonom o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora („Službeni glasnik BiH“ br. 29/00).

Zaključeni su i ratificirani sljedeći međunarodni ugovori i konvencije za čiju je dalju implementaciju nadležna ova Agencija, u skladu sa Zakonom o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u Bosni i Hercegovini:

1. Sporazum o privilegijama i imunitetima Međunarodne agencije za atomsku energiju;
2. Revidirani dopunski sporazum o pružanju tehničke pomoći od strane Međunarodne agencije za atomsku energiju Bosni i Hercegovini;
3. Kodeks postupanja po pitanju bezbjednosti i sigurnosti radioaktivnih izvora;
4. Konvencija o nuklearnoj sigurnosti;
5. Amandmani na Konvenciju o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala.

EVROPSKE INTEGRACIJE

Jedna od nadležnosti Državne regulatorne agencije za radijacijsku i nuklearnu sigurnost je i međunarodna saradnja, koja se u predhodnom periodu uglavnom odnosila na veoma intenzivnu saradnju sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA), Evropskom komisijom i drugim međunarodnim organizacijama.

Vodeći se iskustvom u implementaciji projekata iz predhodnih godina sa Rumunijom, Bugarskom i Hrvatskom u oblasti radijacijske i nuklearne sigurnosti, Evropska komisija je odlučila da saradnju sa Bosnom i Hercegovinom i drugim zemljama Zapadnog Balkana pokrene kroz 6 (šest) regionalnih IPA projekata u ciklusa 2007. čiji je prevashodni cilj da „snime stanje i procjene potrebe“ Bosne i Hercegovine u šest najvažnijih oblasti radijacione i nuklearne sigurnosti. Za nas je vema važno da se početak implementacije ovih projekata poklopio sa osnivanjem Agencije koja je u mogućnosti da adekvatno zastupa zemlju i predstavi njene potrebe.

Šest projekata iz ciklusa IPA 2007 su:

1. Procjena regulatorne infrastrukture u oblasti nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja (Assessment of the regulatory infrastructure in the field of nuclear safety and radiation protection);
2. Procjena potreba i prijedlog aktivnosti za povećanje sigurnosti i bezbjednosti radioaktivnih izvora (Assessment of needs and proposed actions to strengthen the safety and security of sealed radioactive sources);
3. Procjena potreba i prijedlog aktivnosti za povećanje mogućnosti sprečavanja nedozvoljenog prometa nuklearnih i radioaktivnih materijala (Assessment of needs and proposed activities to strengthen capabilities for combating illicit trafficking in nuclear and other radioactive materials);
4. Pomoć u razvoju regulative za NORM i TENORM (Assistance to enhance capabilities to developing regulations on Naturally Occurring Radioactive Materials (NORM) and Technologically Enhanced Naturally Occurring Radioactive Materials (TENORM));
5. Upravljanje medicinskim radioaktivnim otpadom (Management of medical radioactive waste);
6. Procjena potreba i prijedlog aktivnosti za izvođenje monitoring radioaktivnosti u životnoj sredini (Assessment of needs and proposed actions in order to perform the monitoring of the radioactivity into the environment).

Pored Agencije kao glavnog učesnika i koordinatora u navedenim projektima su učestvovala i druge državne institucije (Institut za zaštitu zdravlja RS, Zavod za javno zdravstvo FBiH, Uprava za indirektno oporezivanje i Klinički centri u BiH), zavisno od potreba projekta.

Na osnovu uočenih nedostataka u navedenih 6 oblasti radijacijske i nuklearne sigurnosti, predložili smo i od strane Evropske komisije su prihvaćena 3 projekta u ciklusu IPA 2008, čija implementacija počinje početkom 2010. godine:

1. Unapređenje tehničkih mogućnosti nuklearnih regulatornih tijela u zemljama Zapadnog Balkana (Enhancement of the technical capacity of nuclear regulatory bodies in Albania, Bosnia and Herzegovina, the former Yugoslav Republic of Macedonia, Kosovo Montenegro and Serbia);
2. Uspostavljanje kalibracione laboratorije za jonizirajuće zračenja (Establishment of a calibration laboratory for ionising radiation-Secondary Standard Dosimetry Laboratory);
3. Upravljanje otvorenim radionuklidima u medicinskim ustanovama (Management of unsealed radio-nuclides in medical establishments).

Također treba napomenuti da su i za projektni ciklus IPA 2009 predložene četiri projekta koja su takođe prihvaćena od strane Evropske komisije i njihova implementacija se očekuje početkom 2011. godine:

1. Unapređenje sistema dozimetrijske kontrole za lica profesionalno izložena jonizujućem zračenju i pacijente (Strengthening the system of dosimetry control for occupationally exposed workers and patients);
2. Smanjenje medicinske i profesionalne ekspozicije u mamografiji (Reduction of Medical and Professional Exposure in Mammography);
3. Unapređenje mogućnosti trening centra za zaštitu od zračenja (Strengthening the capacities of the radiation protection training centre in Banja Luka);
4. Unapređenje tehničkih mogućnosti za monitoring radionuklida u životnoj sredini (Strengthening technical capacities in monitoring radionuclides into the environment).

Agencija je imala veoma aktivnu ulogu tokom implementacije IPA 2007. projekata iz oblasti nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja, što je prepoznato i podržano od strane Evropske komisije, pa smo postali lider u regionu po broju predloženih i prihvaćenih projekata za IPA 2008 i IPA 2009.

BUDŽETSKA SREDSTVA

Sve planske obaveze prema Ministarstvu finansija i trezora tokom 2009. godine su uredno i na vrijeme završavane. Kašnjenje u procesu popunjavanja radnih mjesta u Agenciji je rezultiralo veoma malim postotkom iskorištenosti budžetskih sredstava.

Sredstva namjenjena za kapitalne izdatke u iznosu od 115 000 KM su u potpunosti realizovana kroz tri konkurentna postupka. Za potrebe Agencije nabavljena su dva vozila, računarska i kancelarijska oprema i kancelarijski namještaj što je stvorilo predpostavku za efikasno funkcioniranje Agencije u narednom periodu.

Prijedlog budžeta Agencije za 2010. godinu je izrađen na osnovu instrukcija Ministarstva finansija i trezora i uključio je sve neophodne i planirane rashode za 2010. godinu uz uvažavanje principa racionalnosti, efikasnosti i štednje.

ZAMJENIK DIREKTORA

Jovica Bošnjak

Sarajevo, 31.12.2009.

Broj: 469/09